

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Sortisorii nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emerich Le-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garsonă pe o coloană 10
bani pentru o publicație. Pu-
blicar mai dese după tariful
și învoială. — RECLAMR pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

„GAZETA” iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 256.

Brașov, Luni-Marți 18 Noemvrie (1 Decemvrie).

1903.

Pecatele din trecut.

De când reprezentanții „națiunii domnitore” s’au mutat în noul palat al parlamentului ungar, clădit cu atâta pompă și lux desert din sudorea plebei misere contribuente, treburile dietei merg pe și ce merge mai rău și acum au ajuns într’o stare în adevăr chaotică.

Tote le face și le cauzăză nu-mai obstrucțiunea! Acesta e părerea generală a publicului politisant și nepolitisant, acesta se constată prin toate birturile și cafenelele și la toate convenirile private, prin colonele diarelor anti-obstrucționiste, și acesta e cu deosebire părerea actualului ministru-președinte Tisza.

De câteva zile încoco contele Tisza se folosește și de cea mai mică ocaziune ce i-se dă, — fie din grația séu din nebăgarea de sémă a opoziției obstrucționiste, — de a pute rosti în cameră o frasă, două, fără ca vocea sé-i fie înăbușită de strigările și lărnuirea sgomotosă a adversarilor séi, pentru a dovedi, că tot răul în țera ungarăscă a venit dela obstrucțiune și că îndată ce va dispără acesta nesăbuită obstrucțiune, vom trăi éráși cu totii, „cetățeni de țară maghiară și străină din Ungaria”, ca în stinul lui Avram.

Fără a voi sé luăm apărarea obstrucțiunii ungarăscă, care are pe inimă starea de *ex-lex* și alte multe grele neajunsuri, ce se resimt în sus și în jos, venim a ne spune sincer părerea cu privire la stările chaotice dietale și la incurcăturile interioare de ađi, care părere se resumă în următoarele.

Are fără îndoielă obstrucțiunea pecatele ei mari, dér ea nu este decât un fenomen al stării bolnăviciose, în care a ajuns organismul statului ungar printr’un șir lung de erori și rétăcirii mari ale conducerii sale.

Nu obstrucția de ađi e de vină decât în parlamentul ungar nu e reprezentat decât elementul așa numit „alcătuitor de stat maghiar” și decât prin urmare partea cea mai mare a populațiunii statului, nu-și află în el nici un razim, nici o apărare.

Nu cei ce strigă și lărnuiesc ađi ca nisce căpiați în incinta camerei pörtă vina, că în țera s’a sdruncinat de la temelie respectul față de drept și de lege, că nu mai este simț pentru echitate și dreptate și nu se mai manifestă în viața publică decât sêlbatica poftă de a stăpâni a celui mai tare și mai favorizat de împrejurări, cari umblă în tot chipul a cutropi pe cel mai slab și mai neglijat de sorte.

Cei cari înainte de asta cu 36 de ani au lăsat naționalitățile pradă sêlbaticelor poște de domnire exclusivă de rassă, n’au sé se mire de ceea-ce vėd: că se petrece acum în tabăra șovinistilor și exclusivistilor.

De n’ar exista pecatul celor ce au închis ochii la toate năsdravăniile egemonilor și n’au avut nici o prevedere, obstrucțiunea maghiară nici c’ar fi fost cu puțință.

Voim sé șicem că chiar de ar succede contelui Tisza sé supprime obstrucțiunea, crisa și chaosul nu ar înceta. S’ar restabili numai stările normale după formele constituției, dér din relele, cari bântuie țera și popórele ei, nimic nu s’ar delătura încă prin acesta.

Cea mai viuă dovadă, că așa e și nu alt-fel ni-o dă însă-și constatarea făcută de contele Tisza în cameră, că lupta opoziției urmărește în momentele de față numai răsturnarea lui. O mărturisesc înși-și obstrucționistii, că consideră de lucru de căpetenie a împiedeca ca vechiul sistem tisaist și banffyst sé reinvie. Acesta însămnă, că sunt rele înrădăcinate în Ungaria, pentru a căror stirpire nu e de ajuns limba de comandă maghiară.

Obstrucțiunea tehnică, ce o face opoziția guvernului, de când s’au introdus ședințele paralele, nu lasă nimic de dorit. Ea a dat deja probe de mare virtuositate, bunăoră ca obstrucția tehnică de odinioră a Germanilor austriaci și a Cehilor.

Sé admitem, ceea-ce e încă indoios, că Tisza va reuși a învinge toate obstaculele, ce i-le pune în cale rezistența opoziției, care a devenit éráși unanimă în acțiunea ei. Fi-va delăturată printr’asta crisa interioară?

Nici decum, căci cauzele ei sunt mult mai adinci și au residat numai în nisuițele cele mai noué față cu armata. Temelia clădirei dela 1867 însă-și e șubredă și a început a-se clătina tot mai tare.

Situația în Austria. Din Brünn se telegraféză: Organul deputatului *Stranzky* anunță, că șilele cabinetului Koerber ar fi numérate. Cercurile superioare și-au pierdut răbdarea și crisa guvernului va deveni acută în momentul în care din Budapesta va sosi șirea, că obstrucția a încetat. Indată după acesta în Austria se va numi un ministeriu de tranziție, care va pregăti coaliția Cehilor și Germanilor. Presidentul acestui ministeriu va fi locșitorul unei provincii.

Răspunsul la nota austro-rusă. Éta textul comunicațiunii pe care Pórtă a remis’o ambasadelor austro-ungară și rusă:

„Sublima Pórtă a primit și studiat memoriul pe care baronul de Calice și d-l Zinoview i-l’au remis la 10 Noemvrie. Ea ia act de asigurările ce i-s’au dat, în ce privesce deplina salvagardare a drepturilor sale suverane, a menținerii de „statu-quo”, a respectului autorității sale și a prestigiului imperiului, precum și de declarațiunile relative la caracterul provisor și la mărginirea la doi ani a dispozițiunilor suplimentare propuse, în scop de a asigura executarea reformelor adoptate în Februrie trecut, după propunerile celor două puteri și a căror execuție o continuă în mod leal.

„Sublima Pórtă declară, că acceptă în principiu noué din punctele enumerate în memoriu, rezervându-și de a intra în negocierii în privința lor pentru a se înțelege asupra amănunțelor aplicațiunii, în conformitate cu primul și al doilea punct

relative la independența, la drepturile suverane, la prestigiul guvernului imperial și la menținerea de „statu-quo”.

Deschiderea Corpurilor legiuitoare române.

Sesiunea ordinară a Corpurilor legiuitoare s’a deschis în 15 Noemvrie, cu ceremonialul obicnuit.

După serviciul divin ce s’a oficiat la Mitropolie, membrii Corpurilor legiuitoare ocupară sala de ședință a adunării deputaților.

În curtea Mitropoliei o companie de vînători dă onorurile.

La órele 12 fără câte-va minute intonarea imnului regal anunță sosirea Suveranului. Regele însoțit de principele Ferdinand și urmat de casa militară, își face intrarea în sala adunării, salutată cu aplause îndelungi.

Miniștri iau loc la drépta Suveranului, conform usului.

M. S. Regele dă apoi cetire mesajului următor:

*Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,*

Sunt pėtruns de-o deosebită mulțumire vėdėnd din nou corpurile legiuitoare întrunite împrejurul meu astăđi, când, după-ee am străbătut ani plini de îngrijire, am isbutit sé învingem mari greutăți și am intrat într’o situațiune normală.

Nascerea unui al doilea Principe al casei mele, a fost primită cu o bucurie cu atât mai vie de întregul popor, cu cât el a vėdut în ea o nouă garanție pentru viitor. Am fost adėnc mișcat de nenumăratele dovede de dragoste și de devotament, cari mi-au venit cu acest privilegiu din toate părțile țerei.

Relațiunile României cu toate Statele urmėză a fi din cele mai bune și prin atitudinea noastră înțeleptă, am contribuit la menținerea păcei, țel urmărit neîncetat de puterile cele mari.

*Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,*

Sistemul financiar inaugurat în 1901 și urmat cu statornicie în timp de trei ani, a dat ródele sale bine-făcătoare. Regularea cheltuelilor după venituri reale și pe deplin asigurate a avut de rezultat: înlăturarea unei crise financiare din cele mai periculoase, ridicarea creditului Statului și trei escedente. Cu aceste escedente putem îndestula trebuințele cerute de dezvoltarea și progresul țerii, fără a recurge ca altă-dată la împrumuturi.

Proiectul de budget pentru anul 1904-1905 este alcătuit pe basa unui escedent, ca și budgetul eserciului curent. El se presintă cu un spor, care provine în cea mai mare parte din înscrierea de venituri și cheltueli, cari până acum figurau numai în bugetele comunelor, precum și din cheltueli impuse de creșterea unora din veniturile Statului.

Desființarea barierei și reforma acizilor dau rezultatele așteptate atât în ce privesce încasările fondului comunal, cât și prin circulațiunea liberă și fără piedeci în interiorul țerii. Comunele rurale găsesc acum în fondul comunal un ajutor însemnat.

Paza frontariilor încredințată trupei cu schimbul, s’a dovedit a fi neîndestulătoare. Guvernul meu va prezenta domniilor-vóstre un proiect de lege pentru înființarea unui corp permanent sub denumirea de Grăniceri.

Țera așteptă cu încredere de la con-

lucrarea domniilor vóstre cu guvernul meu alcătuirea unui tarif vamal, care sé țină sémă și de dezvoltarea bogățiilor noastre și de relațiunile comerciale internaționale.

Căile ferate, navigațiunea și porturile fluviale și maritime se îmbunătățesc în fie-care an spre a coresponde cerințelor crescėnde ale comerțului nostru intern și extern.

Producțiunea petrolului a luat în timpul din urmă un avėnt însemnat. Ea se va dezvolta tot mai mult prin înlesnirea transporturilor și înființarea de rezervorii.

Guvernul meu va supune deliberării domniilor-vóstre o nouă lege pentru încurajarea industriei naționale; ér modificarea legii Burselor are de scop un mers mai lesnicios și o mai mare siguranță a operațiunilor comerciale.

Atențiunea tuturor fiind îndreptată asupra populației de la sate, guvernul meu va prezenta un proiect de lege pentru reorganizarea comunei rurale. Prin această reformă comunele vor fi mărite în scop de a avé venituri mai însemnate, pentru a îmbunătăți administrațiunea și a îngriji mai de aproape sănătatea publică, fără a pune noue sarcini asupra contribuabililor.

Învățământul public se dezvoltă în mod normal și satisfăcător pe basa ultimelor legi votate de domniile-vóstre. O dovadă îmbucurătoare, că poporul recunoșce binefacerile învățământului este, că în ultimii doi ani numărul copiilor din școlile primare a crescut cu cinc-șeci la sută și că în comunele rurale s’au construit la opt sute săli de clasă. Învățământul elementar și inferior al meseriilor și al agriculturii, înființat de abia doi ani, a dat cele mai bune rezultate.

În anul acesta situațiunea materială a preoților va căpėta o însemnată îmbunătățire prin aplicarea pentru prima-óră a gradațiunii, prevădută în lege.

Armata, acest puternic scut al țerei, asupra căreia veghez cu dragoste și cu ochi neadormiți, face din an în an progrese neînterupte. Buna stare a finanțelor a permis a spori efectivul armatei, ceea-ce va îmboldi încă mai mult rívna și munca corpului ofiteresc. Am putut constata din nou, cu ocaziunea manevrelor din tóamna aceasta, că țera póte avé încredere în oștirea sa, pentru care face jertfe neîncetate.

*Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,*

Resultatele însemnate obținute prin munca domniilor-vóstre patriotice și luminată, mă întăresc în credința ce am, că strins uniți și în această sesiune, veți pune toate silințele și totă activitatea într’a asigura dezvoltarea și întărirea Statului, dobândind ast-fel un nou drept la recunoștința națiunii.

Dumneđeu a Tot-Puternicul sé binecuvinteze lucrările domniilor-vóstre.

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă.

Carol.

Hotărirea comitetului central sășesc.

Cetim în „S. D. T.” de la 29 Nov.: Comitetul central sășesc în ședința sa de eri, 27 Noemvrie, la care au participat 37 delegați ai comitetelor districtuale și 11 deputați dietali sași, după o consultare de trei óre au adus aprópe în unanimitate următoarea hotărire:

„Avėnd încredere în executarea loială a programului de guvernământ al contelui Stefan Tisza, comitetul central sășesc recomandă comitetelor districtuale și cercurilor electorale, sé aprobe hotărirea unanimă a deputaților dietali sași, ac-

tualmente aflători în afară de partidele din dietă, ca pe lângă menținerea programului popular săsesc la momentul, ce li-se va păre lor potrivit, *se între în partidul liberal al dietei*“.

Organul săsesc comentază hotărârea cu următoarele cuvinte:

„Hotărârea de mai sus nu crează în sine o nouă situație, fiind-că comitetul central nu poate aduce hotărâri obligătoare cu privire la atitudinea deputaților noștri, ci hotărârea acésta, după programul nostru popular, cade în competența comitetelor districtuale din fie-care cerc; nu pôte fi însă îndoielă, că aceste comitete își vor da aprobarea cât mai curând. Se pôte deci considera ca fapt împlinit reîntrarea celor 11 deputați, care până acuma erau în afară de partide, în partidul liberal din care eșise la 1897, când cu prezentarea proiectului asupra maghiarizării numelor de localități“.

Foia săsescă dice mai departe, că hotărârea comitetului contral n'are decât o importanță tactică, care nu altereză de loc ținta finală a întregii activități politice, care este: conservarea poporului săsesc ca individualitate culturală germană.

Sașii au luat acésta hotărâre, după cum spune „S. D. T., sub impresia încrederei, ce li-o inspiră calitățile eminente de bărbat de stat ale lui Stefan Tisza, care de sigur va sci să facă a se respecta legile(!)“.

Obstrucția tehnică.

După votarea propunerii privitoare la ședințele paralele, opoziția a început în ședința de Sâmbătă a dietei *obstrucția tehnică*.

Indată după deschiderea ședinței, patru inși au ridicat excepțiunii contra procesului verbal al ședinței precedente, ér alți cinci obstrucționiști au prezentat fie-care câte o propunere, cerând votare nominală asupra fiecărei propuneri și pauze de câte 5 minute la fie-care.

În afară de acésta obstrucționiștii au deschis o discuție la regulamentul camerei, așa că procesul verbal al ședinței de Vineri numai la orele 2 d. a. s'a putut să se verifice.

După acésta, Geza Polonyi, în numele partidului kossuthist, a prezentat o *moțiune de neîncredere* contra presidentului camerei, și încă în formă de *act de acuzare*, pentru-ca discuția ce se va desfășura asupra moțiunii, să aibă urme și în procesul verbal.

Printre cei care încă de cu vreme se prezentară în sala ședințelor, a fost și Francisc Kossuth, anunțând pe president, că și el vré să ia cuvântul înainte de ordinea zilei în afacerea *hotărârii ilegale* adusă în ședința precedentă; afară de acésta Kossuth a fost cel dintâiu, care a subscris moțiunea de neîncredere prezentată de Polonyi. Prin acésta Kossuth încă s'a înrolat în garda obstrucționiștilor.

Moțiunea a fost subscrisă de 78 deputați: independenți, populari și înafară de partide, pretinzând, ca presidentul Perczel să-și dea demisiunea, căci s'a făcut nevrednic de postul de president.

Acum se ridică contele Tisza, ca să răspundă la acușările aduse în declarația prezentată de Polonyi. Accentuează, că nimeni nu doresce mai mult, decât el, să se restabilească ordinea și liniștea în parlament. Se ridică neîntrerupt piedeci prin atitudinea opoziției. Decă — *disce Tisza* — nu vrem să se pustiească națiunea maghiară, atunci trebuie ca elementele mai serioase să aibă hotărârea și forța de a *sci să pună la regulă elementele*, cari proced astfel. (Mare sgomot în stânga și stânga extremă. Rakosi Victor: Vine glonțul și spânzurătorea). A pune la regulă pe acele elemente, cari... (Mare sgomot. Presidentul ridică ședința și chemă la ordine pe mai mulți deputați).

După redeschidere, Tisza declară că-și susține cuvintele, cari nu conțin nici o vătămă personală și spune, că regretă adânc scenele acestea, cari sunt o bătă corosivă a parlamentarismului maghiar...

După Tisza ia cuvântul Perczel, ca să răspundă moțiunii de neîncredere, și

și-a cerut permisiunea, ca să se întindă și peste limitele cesiunii personale.

Se pune la vot și ședința se suspendă.

La redeschidere scaunul presidial îl ocupă br. *Feilitzsch*.

— *Écă jaudarmul!* strigară cei din stânga.

Perczel își face declarațiunile și dice, că el numai atunci ar pute fi învinuit de călcarea Regulamentului, decă ar ceda voinei subscriitorilor moțiunii.

Lui Perczel îi răspunde Polonyi, după care vorbește Hock, ședința se suspendă, mai vorbește și Tisza, și asta se continuă tot așa, încât erau orele 7 de séra și camera nu întrase încă în ordinea zilei.

Urméază ceva interesant. Deputatul Babó dovedesce, că contele Tisza și partidul liberal aveau cunoscința despre conținutul *pactului*, pe care l'au și primit în conferența partidului. (E vorba despre pactul încheiat sub Szell între partide). Tisza susținuse în ședința precedentă contrarul. Opoziția profitând de descoperirea acésta, a strigat majorității: *éta s'a dovedit acum călcarea cuvântului. Lengyel, către Tisza: Éta neadeverul!* — *Tisza* foarte iritat (cătră Lengyel): *Ce ai dis?* O sută de ani decă a-i trăi, pe mine nu mă veți prinde cu minciuna! (Majoritatea îl aplaudéază, opoziția face sgomot.)

Spre surprinderea generală se ridică să vorbească contele Hedervary, care face istoricul pactului ce-l încheiasse el cu kossuthiștii. Spune, că mulți l'au făcut atent să fie precaut, el însă și-a dis, că având de a face cu bărbați maghiari, aceștia își vor ține cuvântul. S'a înșelat însă, și din cauza acésta va urma pe Tisza, ori și cu ce fel de mijloce s'ar sili el (Tisza) să înfrângă obstrucția.

Polonyi răspunde, că tratările cu Hedervary s'au făcut fără obligo.

Ședința s'a închis la orele 8 séra.

Ađi, Luni, se țin ședințe paralele.

Esposiția orașelor germane în Dresda.

(Raportul primarului).

(Urmare.)

(2)

Și pe terenul îngrijirii de séraci și de bolnavi, precum și privința instituțiilor și fundațiilor filantropice a trebuit să se desvólte o activitate mai intensivă. Îngrijirea publică a séracilor a reclamat fonduri mai mari și muncă mai multă. S'au înființat orfanotrofii, asile pentru copii, asile pentru séraci, case pentru paralizici, case pentru muncă, case pentru copii găsiți, asile pentru cei lipsiți de locuințe, case pentru bătrâni lipsiți, asiluri civile, institute pentru alienați, spitaluri, institute pentru tuberculoși, institute pentru surdomuți și idioți, institute pentru epileptici.

Pe lângă aceste probleme s'a adăugat cultivarea artei din partea orașelor, ér mână în mână cu toate acestea a mers desvoltarea și perfecționarea administrației în orașe.

Posibilitatea împlinirii înaltelor cerințe și probleme descrise mai sus, și-au găsit temeiul în *libertatea garantată prin o autonomie largă* și întrebunțarea înțeleptă a aceleia, nu mai puțin însă și în *priceperea ce a manifestat-o populația pentru progres și în colaborarea ei la muncă*“.

Trebuie să recunoscem deci, că diarul din străinătate, care le-a scris cele mai de sus, avea dreptate când dicea, că esposiția orașelor germane este un monument, care dovedesce puterea crescândă și mărirea burghezimei germane.

Progrmul era dat prin însuși faptul esposiției și și-a găsit expresiunea esternă în următoarea grupare:

A. Esposiția orașelor.

Divisia I. Îngrijirea comunelor pentru comunicațiune, ecleraj, construirea străzilor, drenaj, poduri, porturi, precum și organizația referitoare la construcțiile suterane, la măsurătoare și tramvaie.

Divisia II. Lărgirea orașelor, poliția edilă și locuințele.

Divisia III. Îngrijirea comunelor pentru arta publică.

Divisia IV. Îngrijirea comunelor pentru higiena și bunăstarea publică. Organizația poliției.

Divisia V. Organizația școlilor. Cultivarea poporului.

Divisia VI. Îngrijirea séracilor și a bolnavilor, institutele și fundațiunile filantropice.

Divisia VII. Administrația casselor și a finanțelor, precum și administrația impositelor, instalațiile industriale comunale, proprietatea imobilă, care nu se exploatează direct spre scopurile administrației comunale, nu mai puțin și organizația casselor de economii și organizația instituțiilor pentru împrumuturi.

Divisia VIII. Registratura și instalarea biourilor, funcționarii etc. Statistica și literatura.

B. Esposiția industriașilor.

C. Esposițiile particulare și anume:

I. Esposiția particulară a instalațiilor de gaz și de apă comunale și a celor cari au concesiune de la comună. II. Esposiția particulară a instalațiilor de electricitate comunale și a celor având concesiunea de la comună. III. Esposiția particulară a autorităților polițienesci germane. IV. Esposiția particulară a instituțiilor samaritane. V. Esposiția particulară pentru bóbele populare și combaterea lor. VI. Esposiția particulară a cartelului german pentru dovedirea muncii. VII. Esposiția particulară a cartelului german referitor la forurile industriale. VIII. Esposiția particulară a cartelului reuniunilor germane pentru cremația cadavrelor. IX. Esposiția particulară a firmelor de grădinărie din Dresda.

Divisia I. se împărția éráși în grupurile: A. Instalațiile de comunicație în general și ale străzilor și pietelor în special Grupul B. Fortificațiile suprafețelor Grupul C. Tramvaiele. Grupul D. Instalațiile de drenaj. Grupul E. Construcții hidrotehnice. Grupul F. Poduri stabile și umblătore și alte mijloce de trecut rurile și grupul G. instalațiile pentru măsurare.

Divisia acésta conținea intuiția mijlocelor de comunicație, care a contribuit în mod însemnat la înflorirea și prosperarea orașelor germane. Visitând divisia acésta, am vădut ce se pôte ajunge în ramura comunicațiunii moderne prin muncă continuă, răzimată pe experiență și știință și pe mijloce bănesci vecinici la dispoziție.

În grupul A al divisiei acesteia au expus 25 de orașe. Aici se vedeau planurile unor orașe întregi și ale unor părți din orașe, tablouri asupra împărțirii circulației pe lațimea străzilor, planurile singuraticelor străzi, tablouri din statistica circulației ș. a. Din planurile în relief ale orașului Wiesbaden, Halle, Freiberg, se vedeau tot-odată raporturile ascendenței. Planurile orașelor Berlin, Breslau, Leipzig, Magdeburg, Mannheim, Augsburg, Strassburg, Dresda, arătau înmulțirea străzilor, zidirile ce s'au făcut în comparație cu drumurile de comunicație de la 1870. Merită a fi relevat din planul orașului Stuttgart spus atât în model, cât și în planuri tunelului din „Schwabstrasse“ condus pe sub un deal pe care se află zidiri, având la portaluri nisce trepte frumóse, și tunelul din München str. Gebattel spus de asemenea în model.

Din numeroasele profile de străzi ce erau expuse merita a fi relevate cele din Aachen, Breslau, Leipzig și Dresda. Din ele se vede, cum la străzile principale și de lux prin aranjamente anume se pot introduce drumurile de promenadă, de călărit, și de bicicliști. Afară de acestea, după cum se vede din diferitele planuri, pe străzi se pot planta mai multe serii de arbori, séménarea de ierbă și plante, aspectul străzilor se pôte face mai viu și mai frumos și circulația mai plăcută, micșorând efectul supărător al căldurei și prafului.

Remarcabil era tabloul intuitiv din Chemnitz și Dresda despre numărarea circulației, cari fresce nu s'ar pôte prea des repeta, fiind împreunate aceste tablouri cu prea mari cheltueli în bani și timp, în tot cazul însă ofer nisce prețioase documente pentru aprecierea cesiunii comunicației publice.

Aici trebuie să amintim instalația suterană pentru udarea arborilor. Acésta instalație introdusă în orașul Dresda se află pus în catalog în grupul acesta. Instalația acésta are de scop furnisarea de apă prin tuburi suterane la rădăcinile arborilor, cari din cauza fortificației suprefeței, ar fi espuși secetei.

Decă am vré să utilizăm și în orașul nostru experiențele făcute în acest grup, ar trebui la planurile pentru regularea străzilor să se observe, ca străzile să se facă mai late, decât cum s'a făcut la stabilirea liniei regulătoare de zidiri. Cu deosebire la executarea planurilor de zidiri pentru cartierele nouă să se aibă în vedere cerințele moderne pentru croirea străzilor.

(Va urma.)

Serbarea Dobrogei.

Aniversarea de 25 de ani a intrării armatei române în Dobrogea la Constanța și Tulcea.

La Constanța și la Tulcea s'a sərbătorit în 12 Nov. v. cu un ceremonial deosebit împlinirea unui pătrar de veac de la reocuparea Dobrogei. Elevii școlilor române și străine de la Constanța, se găsiu pe piață împreună cu profesorii lor. Orașul era frumos pavoasat.

În fața statuei lui Ovidiu s'a întonat imnul național. Apoi s'a oficiat un Te-Deum la catedrală, în asistența d-lui ministru-președinte și de răsboi Sturdza, a generalului Năsturel, a corpului consular, a șefilor autorităților și a ofițerilor garnisónei.

Trupele, cari au luat parte la paradă, erau compuse din câte o companie de marină, batalionul 2 de vânători, regimentul 34, escadronul 9 călărași și muzica batalionului 7 din Cerna-Voda. Parada a fost comandată de colonelul Mărășescu. După terminarea liturghiei, d-l general Năsturel a ținut o frumoasă cuvântare trupelor, arătând însemnătatea sərbătoriei.

După aceea trupele au fost trecute în revistă.

Primarul Georgescu și prefectul Vîrnav ținură câte un discurs.

D-l Sturdza face istoricul zilei de 14 Noemvrie, precum și al desvóltării orașului Constanța.

După discursuri, primăria a oferit un benchet de 150 de tacamuri, la care au vorbit d-nii Sturdza, general Năsturel, prefectul Vîrnav și primarul Georgescu.

După banchet comesenii au vizitat rezervoriile de petrol din port.

Locuitorii Constanței au adresat M. S. Regelui depeșa următoare de felicitare.

Majestății Sate Regelui Carol I

Sinaia.

„Împlinind ađi un sfert de veac de când a-ți luat Dobrogea în stăpânire, am vădut de la prima di a anexării și vedem mereu cum sub scutul puternic și înțeleptă conducere a M. V., ordinea și legalitatea înlocuind desfrul și anarchia din trecut și garantând pe deplin siguranța persoanei și averii, a permis desvóltarea și buna noastră stare.

Am vădut mai departe cum țera necruțând nici un sacrificiu, a asigurat prin construirea podului peste Dunăre și construirea portului, desvóltarea constantă a acestei provincii și în special a orașului Constanța, și stăpâniri de sentimentul celei mai sante recunoștințe pentru aceste sacrificii, sərbătorind ađi a 25 aniversare a anexării, am vădut cu mândrie și cu multă mulțumire sufletescă cum primul ministru al țerei a venit să imprime sərbătoriei noastre un caracter național, făcând din ea sərbătorie țerei.

Plini de recunoștință față de M. V. care veghează de aproape asupra bunei noastre stări și asupra desvóltării țerii, ne prezentăm Sire cu acésta solemnă ocaziune sentimentele noastre de iubire și respect și de cel mai nemărginit devotament pentru dinastie și tron.

Să trăiți Majestate, să trăiescă M. S.

Regina, se trăiește AA. LL. RR. Prințipele Ferdinand și principesa Maria împreună cu auguștii lor filii

Chr. Georgescu, primar, Ioan Sântu, Rainof Athanasie, Agog Tomasian, Petre Grigorescu, Spiru Diamandopol, Dumitru Bărbulescu, Abdula Hagi Zait, Virgiliu Andronescu, consilierii comunali, și alți 150 proprietari și comercianți.

La gară d-l prim-ministru a primit o depeșă din partea M. S. Regelui și îi dă în public cetire. Eță-o:

D-lui D. Sturza Prim-Ministru.

Constanța

„Am primit cu deosebită bucurie căldurosele felicitări ce d-v. ca și județele, orașele și diferitele comune din frumoasa mea provincie transdanubiană îmi trimit cu ocaziunea a 25-a aniversare a unirei Dobrogei cu România. Vă rog să exprimați din partea Mea tuturor vilie Mele mulțumiri pentru urările așa de bine simțite și dovedile de credință ce Mi-se reînnoesc cu această memorabilă zi, când, este un sfert de veac, am pus împreună cu iubita Mea armată piciorul pe pământul Dobrogei, de-a pururea unită prin sângele vitejilor noștri cu regatul României.

(ss) Carol.

Profesorul Andronescu a ținut o conferință despre însemnătatea zilei.

*

La Tulcea, asemenea, orașul a fost pavoasat. S'a dus acolo cu vaporul episcopul Dunării-de-jos, care a fost primit de dl prefect și de reprezentanții autorităților. De la debarcader episcopul s'a dus la catedrală unde a oficiat, apoi a vizitat bisericile. Ministrul de interne, d-l Lascar, însoțit de prefectul Covurluiului, d-l Almasiu; de primar și magistrați, a presidat serbarea.

La amieză s'a oficiat un Te-Deum la catedrală. După aceea s'au dus cu toții la locul unde se ridicase o tribună într'adins pentru serbare. S'a primit acolo defilarea armatei și a școlilor. La orele 1 s'a dat un banchet. S'au ridicat mai multe toașturi. Orașul a fost iluminat.

Jubileul diecesei Gherlei.

La 24 Noemvrie s'au împlinit 50 de ani de la înființarea diecesei române unite a Gherlei. Din incidentul acesta d-l vicar al Maramureșului Tid *Budu* publică în „Unirea” din Blășiș un articol în care dă, că aniversarea această este de mare însemnătate mai ales pentru cele 94 parohii române din comitatele Maramureș, Sătmăr și Ugocia, dismembrate de către dieceasa rutună a Muncaciului.

Înainte de înființarea diecesei, dăce d-l Budu, episcopii de la Muncaci și Ungvar își dau silința de a trimite în parohiile române preoți ruteni, cari nu aveau nici „Tatăl nostru” românesc. Sub conducerea acestora s'au pierdut mai multe parohii cu poporațiune română și aceste parohii sunt adă rutene, încât numai căritățile rituale române din stratele bisericilor mai adevăresc, cum-că în acele biserici s'a cântat când-va românesc. Cine știe câte parohii române ar fi perit pentru totdeauna, decât nu s'ar fi înființat dieceasa Gherlei.

Înainte de înființarea diecesei clerul tinăr se creștea în seminarul rutean din Ungvar, din care eșia abia sciind românesc, necum se știe predica credincioșilor în limba română. Nimeni nu purta grija bisericilor și școlilor; pretutindenți bisericile slabe de lemn, școli scunde, în cari se învăța „ocenașe”, ér nu rugăciuni.

După înființarea diecesei, și sub ocărmuirea ei de arhieriei române, s'au înființat sute de biserici de piatră, sute de școli și case parohiale. S'a înființat seminarul român al teologilor în Gherla, școala pedagogică diecesană, s'au strins mulțime de fonduri, cari trec peste sūma de un milion. Fondurile bisericesci și școlare s'au înmulțit la milioane; în Năsăud s'a înființat un gimnasiu, la Șimleu, Năsăud și Sighetul Maramureșului câte-un vicariat; în Sighetul Maramureșului un convict român, parohie românescă cu biserică, școală și casă parohială.

Aceste le accentuă d-l vicar Budu, care spune în introducerea articolului său, că pentru serbarea jubileului episcopul Szabó din Gherla a dat o ordinațiune. Nu înțelegem, de ce s'a făcut taină așa de mare din ordinațiunea această, și de ce nimeni nu și-a luat ostenela a-o aduce la cunoștința tuturor pe calea publicității. Jubileul unei dieceese este un moment mult mai însemnat din toate punctele de vedere, decât ca să se trecă cu tăcerea peste el.

SCIRILE ZILEI.

— 17 Noemvrie v.

Congregațiunea orașului Brașov este convocată în adunare extraordinară pe ziua de 7 Decemvrie a. c. orele 9 a. m. în sala de la casa sfatului. La ordinea zilei sunt 72 puncte.

Nou partid slovac. Din Lőcse li-se anunță foilor unguresci, că acolo s'a constituit un nou partid slovac, care va lucra pentru amiciția ceho-slovacă.

Comitate guvernamentale. Comitatele Mureș-Turda, Ténava-mică și Vas și-au exprimat încrederea neclintită în actualul guvern, desaproband obstrucțiunea. O scire din Dicio-Sănmărtin spune, că la adunarea, care a votat încredere guvernului, au participat membrii în număr mare, printre cari și membrii sași și români, cari încă s'au alăturat membrilor maghiari și au votat moțiunea de încredere (!)

Schimbare de fișpani. „Bud. Hirap” este informat, că actualul fișpan al comitatului Brașov conte Stefan Lazar va fi numit zilele viitoare fișpan al comitatului Mureș-Turda.

Sinodul de toamnă al tractului protopopesc al Clușului s'a ținut — după cum scrie „Răvașul” — în ziua de 19 Noemvrie în sala școlii gr. cat. din Clușiu, fiind de față toți preoții și 52 de membrii mireni. Ca oșpe a asistat d-l Dr. A. Frāncu avocat. D-l Dr. Elia Daiānu, protopop, în discursul său de deschidere a arătat pe larg mișcarea clerului unit inițiată pentru îmbunătățirea sortii sale. D-l protopop a pledat pentru convocarea unui sinod archidieceșan, ér după această se se țină și un congres liber al preoților și mirenilor. Protopopul și-a cetit cu această ocaziune raportul despre starea bisericilor și alte lucruri din viața de credință observate în cursul vizițiilor sale canonice. S'a votat mulțumită protocolară părintelui *Topan* din Șard, pentru-că a învățat școlarii gratuit, cedându-și întreaga remunerație în folosul școlii. La stăruința acestui vrednic preot s'au zidit în cursul anului două școle. La sinod s'au făcut mai multe propuneri folositoare privitoare la progresul pe terenul bisericesc școlar și social.

O rectificare. În numărul de la 22 Noemvrie a „G. Tr.” a apărut o scire relativă la hotărârile luate de Maghiarii catolici din Bucuresci. D-l *Sebastiēn* Ede corespondentul din Bucuresci al ziarului „Bp. H.” ne trimite acum o rectificare din care estragem următoarele:

„Maghiarii catolici din Bucuresci s'au concentrat în adevăr într'o comunitate separată. Biserica însă, ce au de gând să o zidescă o vor ridica-o din colecta, ce se va iniția printre catolicii maghiari din Bucuresci, la care vor contribui societățile catolice maghiare și pôte și prelații maghiari. Guvernul ungar însă — dăce d-l S. — nu se pôte amesteca în afacerile de soiul acesta ale Maghiarilor, cari trăiesc în străinătate. Încât privesc școala, dăce d-l *Sebastiēn*, ea nu se va edifica de acum înainte, ci s'a și deschis deja. Nu este însă adevărat, că s'ar primi în ea și bursieri nemaghiari, deoarece nici pentru copiii de Ungur nu este loc suficient. Scirea despre banca proiectată, precum și aceea despre fōia, ce ar avé de gând Maghiarii să publice, este, dăce d. S., o scornitură.”

Advocat nou, în Caransebeș. D-l Dr. Mihail Brădiceanu, și-a deschis cancelarie advocațială în Caransebeș.

Congresul sêrbesc. Din Carloveș se vestesc, că hotărârile congresului sêrbesc, cari n'au fost aprobate și neaprobate au fost retrimise biroului congresului, vor fi înaintate pe calea unei delegațiuni Maj. Sale monarhului și tot-odată se va face reprezentație la guvern.

Necrolog. Ni-se scrie: Am perdut pe bravul notar cercual din Mercina *Petru Mioc* în etate de 52 de ani, apunând din viață la 24 Noemvrie st. n., după o scurtă bolă și după o muncă oșositoare de 16 ani. Perderea această o simțesc mai adênc casnicii și nêmurile, apoi comunele Mercina și Iertoful, cari în decurs de 10 ani au stat sub mâna lui tare și au fost conduse de mintea lui sănătōsă și de inima-i blândă, căutând el întru toate binele și prosperarea poporenilor. A pierdut în adurmitul și națiunea pe unul dintre fii săi cei mai înflăcărați. Dovadă ne este faptul, că decedatul deja de la înființare a fost membru pe viață al „Asociațiunei”, a fost sprijinitor a tot, ce e bun și românesc. Biblia vōstră se fie „Memoriile” din 48 și istoria lui Barițiu, precum „Tatăl nostru” meu au fost „Noptile carpatine”, — ne dăcea adese decedatul, nouê studentilor. Joi la 14/27 Noemvrie l'am petrecut la cele eterne. La orele 11 a. m. ridicându-se tristul convoi, a plecat cu pași lini cătră sf. biserică gr. or. rom. din loc. O mulțime colosală a petrecut pe fericitul la grōpă, tot așa și corpul notarilor din cercul Jamului i-a dat ultima salutare. Ceremoniile funebrele le-a îndeplinit protopopul Oraviței d-l Alexandru Popovici ajutat de alți 6 preoți. Adênci suspine a scos din pepturile celor de față cântarea jalnică: „Plâng, plâng și mă tânguesc”, ce sfinția sa d-l Cornel Panciovan cu atâta simț și îndușare l'a cântat. În fine predica sfinției sale și inimele cele mai rêu vōitōre și împetrite nu cred să nu le fi pătruns. Atâta pompă și dragoste întru adevăr a meritat acest bărbat, care în totă viața lui așa s'a purtat, ca nici-odată să nu scie stângă, ce face dreapta. Pie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată. — *Un cunoscut.*

Explosia de petrolu și victima ei.

Explosia de petrolu întêmplată în Sibiu și despre care am scris în numărul de Duminecă s'a întêmpat după spusele unui martor ocular pe cum urmază: Joi sêra pe la orele șase câți-va domni: ofițeri, preoți și civili, cari se aflau în restaurantul Pankievitz din Sibiu aușiră o detunătură strașnică și imediat nisce strigăte desperato de femeie. Eșind în curte li-s'a prezentat ochilor un tablou sfășietor, care i-a făcut pe toți să încremenescă. O fată în etate de 14—15 ani era cuprinsă de flacări de sus până jos și țipa din toate puterile, cerând ajutor. Era Maria Nanu, originară din Hêrman (com. Brașovului) în serviciu la d-na Grigorescu, care se mutase de curênd din Brașov la Sibiu, luând cu sine și pe servitōrea. Locuința dōmnei Grigorescu se afla în parterul din curtea restaurantului Pankievitz Aici se întêmplase esplosia.

Ôșpeții eșii din restaurant remaseră ca înlemniți și nu șiau ce se facă, până ce a venit în cele din urmă un infanterist, care a înfășurat pe nenoroicită în mantaua sa stingând astfel flacările. Fata fū dusă în restaurant, unde cu voce stinsă spunea: „Arde! Arde!” De sub manta eșia în adevăr fum. Unul dintre ôșpeți desfăcū din nou mantaua și îi rupse hainele. Fata avea dedesubt o flaneluță care ardea pe infundate. „Acoperiți-mê” dăse atunci fata, rușinându-se chiar și în acele momente desperato, că i-se descopere corpul.

După aceea fata vâdênd între cei de față pe părintele protopop Voina, pe care îl cunoscea din Brașov, îi dăse: „Domnule protopop ore nu mi-a ars pêrul, ca să rămân pocită?”, după care cuvinte fata leșină.

Dōmna Grigorescu, care luase cu sine din Brașov pe servitōrea sa, era desleperată și ingenuchiând lângă nenoroicita

și smulgea pêrul și plângea amar dăcênd: „Copila mea, fetița mea! Ce o să dăcă mamă-ta, căreia i-am promis, că vōiū îngriji de tine? Cum am să o mângăiū pe sermana femeie?”

Un ofițer a luat fata și a transportat-o la spital, unde medicul a declarat, că e puțină speranță de scăpare.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 30 Noemvrie. Tisza a declarat în fața unei delegațiuni a alegătorilor săi, că va fi nevoit a aplica mēsurī mai aspre față cu obstrucțiua.

Constantinopol, 29 Noemvrie. Se constată că atitudinea seriōsă și unanimă a celor patru ambasadori ai puterilor a contribuit în mod esențial la acceptarea memorandului austro-rus de cătră Pōrtă. Urmând asigurările cercurilor competente de la Pōrtă, decisiunile pentru amnestia generală în favorul Bulgarilor macedoneni, cari au luat parte activă în comitetele insurgenților, sunt gata și se vor publica în curênd.

Londra, 29 Noemvrie. Ministrul președinte *Balfour* a ținut la banchetul Clubului United un discurs în care vorbind de armată, a dăis, că va sosi timpul când toți bărbații trebuie să-și ofere serviciile în apêrarea patriei. O anuată stabilă nu e necesară în țera mamă, ci pentru apêrarea Indiei.

Diverse.

Omul cu o singură bubă... Într'un oraș ore-care din țara noastră se afla mai acum câți-va ani un om fōrte cum se cade, cu poziție frumoșă, fericit de altcum și avênd numai o singură nemulțumire, sêu mai bine dăis o singură bubă. Buba omului nostru era, cumcă scumpa-i consōrtă era fōrte iute, și când se supăra dădea în dumnealui cu tot ceea ce îi cădea în mână. Omul nostru era fōrte blând și răbda tōte cu cea mai mare resemnare. Prietenii însă aflând despre această tachinau întotdêuna, făcându-i zile amare. Într'o zi când s'a întêmpat din nousê suferere tachinaria prietenilor, se întōrse bietul om supêrat acasă și tocmai nevasta îl luase érašī la cêrtă și amenințare pentru-că de ce stă supêrat. Bietul om ne mai avênd încotro, se ascunse sub masă, și tocmai atunci numai éță că vine un prietin, care vâdêndu-l se porni pe ris; atunci omul nostru exasperat îi spunea: „Apoi bine frate, ce te-a găsit de ridi așa ca un nătărău, adevă ce, eu ca stăpân în casa mea nu am dreptul să stau unde vreau. Astădi fiind umezêlă am găsit că e bine să stau sub masă, mâne de-mi va conveni, o să stau pe casă, ér voi nu aveți de ce ride, căoi eu fac ast-fel pentru a dovedi nevastă, cum-că sunt stăpân în casa mea.”

Un cămătar flantrop. Veți de tōte în lumea asta plină de contrașiceri, chiar și casul unui cămătar, care se fie flantrop.

Omul acesta a trăit până acum în Londra. Imprumuta bani nenoroiciților cu dobândă „cinstită” de trei șeci la sută pe lună; spolia familii mari cădute în ghiarale lui, făcea să dea faliment negustori cinstiți și câte și mai câte.

Cu tōte astea nici un sărac nu se adresa lui în zadar, ceva și mai mult, era generos cu nenoroiciții, cari își creaseră în jurul lui o industrie de nenoroiciți artificioși.

Acum a murit lăsându-și tōtă averea de trei șeci de milioane șeracilor din Londra.

Eță un original, care avea două inimī: una aspră și una plină de milă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Fărăstru și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, senu Agricultură generală. 34 cule de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotechnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 cule de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiata de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootechnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lămăria și lăptăria, 49 cule de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, senu organizațiunea și administrarea moșiilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesce esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate chestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză etc.

Economia pentru școalele populare compusă de Teodor Roșu, învățator la școala principală română din Lăpușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarek, cu un studiu asupra lui Lamarek, de Panvite Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Serae în țără seracă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„**Cartea Plugarilor**“ senu povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, creșterea vitelor“ etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto.)

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeisen. **Edițiunea a V-a Trad.** de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practică. Costă 50 b. (plus 5 b. porto.)

„**Sfaturile de aur**“, pentru sătenii români de totă starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătățirea stării sătenului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„**Cultura și îngrijirea grăului**“, de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„**Economia**“, pentru școalele populare, de Teodor Roșu. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„**Buna chivernisală**“, de Teodor V. Păcățian. Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blăși, Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blăși.

„**Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa**“, interesantă și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ăr altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„**Pentru memoria lui Avram Iancu**“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos Frâncu în cauza fondului pentru mormântului Iancu. Prețul este 1 coronă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„**Pintea Vitezel**“, tradițiunii legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteaganul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 bani. plus 6 bani porto.

„**Românul în sat și la ôste**“. Aceasta este titlul unei noue cărți, ce d-l Ioan Pop Reteaganul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„**Țeranul român și ungar din Ardeal**“, studiu psihologie popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

„**David Almășianu**“, schițe biografice de Ioan Popea. Broșura aceasta, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Mănăstirea Putna în Bucovina de Irachie Porumbescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

A aparut „**Almanahul**“ societății „**Petru Maior**“ Budapesta 1901 cu un conținut bogat și ilustrat. Format 8° cu 144 pagini. **Prețul 4 corone**. Se află de vânzare la Tipografia A. Mureșianu cu prețul indicat, plus 35 bani porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Noemv. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.55
Renta de corone ung. 4%	98.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.80
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.95
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	97.50
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.65
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	208.26
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.—
Renta de hârtie austr.	100.45
Renta de argint austr.	100.30
Renta de aur austr.	120.70
Rente de corone austr. 4%	100.45
Losuri din 1860.	156.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.13
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	166.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	683.75
Napoleondori	19.06
Mărci imperiale germane	117.15
London vista	239.50
Paris vista	95.10
Note italiene	95.25

Frumos ca o Iconă

este un Teint delicat alb și fin, și o față fără pistrii și pete. Spre a obține acesta să se spele în fiecare zi cu **SAPUNUL**

„**Lilienmilchseife a lui Bergmann**“

(Marca: 2 minerl.)

dela Bergmann & Co. in Dresden și Teutschen a/E.

Se capătă bucată cu 80 bani, la Teutsch & Tartler și la farmacia lui Roth in Brașov.

(930)

80—50

Cruce seu stea duplă electro-magnetică
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și inviorază **pe lângă garanție.**

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țiuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auțul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftel de mâncare, reaceală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul in pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate încursee din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste a'estate* Acel pacient. care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădărnica, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ce confunde cu aparatul „Volta“, de ôre-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e in genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja iestănitătea crucei male electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburți, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituțiune foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țără și streinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A. E. colțul strada Kálmán.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.</p> <p>CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.</p> <p>ANUNȚURİ.</p>	<p>REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.</p> <p>BILANȚURİ. <i>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, in tola mărimea.</i></p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURİ-CURENTE ȘI DIVERSE</p> <p>BILETE DE INMORMENTARI.</p>
--	---

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai indelungat seu lunare.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoți.

A V I S.

Prenumerațiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți se binevoiască a arăta in deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou se binevoiască a scrie adresa la-murit și se arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

ANUNCIURI

insertiuni și recl.

sunt a se adresa subscrisiei administratiunii. In cazul publicării unui anuntiu mai mult de odată se face scădământ, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“